

Andrzej Wiśniewski

"Doktryny prawno-ustrojowe czasów saskich 1697-1740", H. Olszewski, Warszawa 1961 : [recenzja]

Palestra 5/10(46), 76

1961

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W trzeciej części książki zamieszczone są wyjątki zeznań i innych materiałów ujawnionych w toku przewodu sądowego przed Międzynarodowym Trybunałem Wojskowym w Norymberdze. Wybrane tu zostały te materiały, które dotyczą wypadków związanych ze zburzeniem Warszawy.

*

H. Olszewski: *Doktryny prawno-ustrojowe czasów saskich 1697-1740*. PWN. Warszawa 1961, s. 322.

Ciekawy, a na ogół mało znany okres panowania Sasów w Polsce doczekał się nowego źródłowego opracowania. Autor pracy, opierając się na obszernym materiale dokumentarnym, przedstawił podstawowe problemy prawno-ustrojowe tego okresu i krytycznie scharakteryzował występujące wówczas doktryny polityczne.

Szlacheckie poglądy na ustroj polityczny i prawny Rzeczypospolitej nie doczekały się dotychczas syntetycznego opracowania, gdyż upadek feudalnej myśli politycznej zniechęcał zapewne do badań w tym zakresie. Autor wskazuje jednak w swym opracowaniu na związek czasów saskich z całym wiekiem XVII, co wynika zarówno z podobieństwa ówczesnej sytuacji gospodarczo-społecznej Polski, jak i z podobieństwa ustroju politycznego łączącego wszystkie nedomagania schyłkowego okresu feudalizmu.

Autor nie poprzestaje w swej pracy jedynie na przedstawieniu poglądów takich luminarzy tego okresu, jak np. Leszczyński czy Karwicki, lecz szeroko wykorzystuje materiały rękopiśmienne i współczesne druki, dotychczas często nigdzie nie cytowane.

Rozprawa, poza wprowadzeniem czytelnika w zagadnienia doktrynalne, daje szerokie tło historyczne oraz przedstawia zawiłe arkana funkcjonowania sejmu dawnej Rzeczypospolitej.

ANDRZEJ WIŚNIEWSKI